

տիկ իր որդւոյն հետ Պաղտատի («Բարե-
լոնի») առջեւ գերի կ'իջնայ Պարսից ձեռքը:
Իր երէց եղբայրն է Պետիկ Աստուածատուր.
Շահ Արաս կ'անուանէր զանիկա Ա. Պետիկ
խոնայ. այս Աստուածատուրն է, զոր Պետրոս
Վալեցի (P. a Valle) իր ուղղագրութեան մէջ
խոնայ Շատուր եւ խոնայ Արեղիկ կը կոչէ,
ճագումով Զուգայեցի:

Պետիկ թուրքերու քով ազատ կ'արձա-
կուի եւ Հալէպի մէջ կը հաստատուի: Կին
կ'առնէ Քիլիսցի Շամամենց ընտանիքէն.
Քիլիս բարեբեր քաղաք էր. այս պատճառաւ
կ'ըսուէր. «Քիլիս բարի լիս», այսինքն «բարի
լոյս է»: Իր պաշտպանին մահէն ետքը թուր-
քերը կը ստիպեն զինքը որ կրօնը ուրանայ.
Եւ այս պատճառաւ կը գլխատուի: Պետիկի
որդին (անունը չի յիշուիր, իմացիր Մու-
րատ) կը փախչի Պարսկաստան, Շահ Աւ-
ֆիէ քով: Սա կ'ունենայ 12 զաւակ, վերջինն
էր Մանուկ, որ կոչուեցաւ Պետրոս Պետիկ.
հայրն եւ եղբարք կը վախճանին. կը մնայ
Մանուկը միայն. որ եւ օսմանեան դուռը կը
կանչուի: Մայրը տղան ազատելու համար կը
խորհի Պարսկաստան ուղարկել. յոյն կաթո-
ղիկէ քահանայ մը խորհուրդ կու տայ Հա-
լէպի հիւպատոսներէն միոյն միջնորդու-
թեամբ Եւրոպա ուղարկել. Փրանկիսկոս Պի-
կետ (F. Piquet) Փրանսական հիւպատոսը
կ'ուզէ Յրանսա իր տունը առնել. բայց Բո-
կոսն Կարմեղեան Միարանութենէն եպիսկո-
պոս մը կը յանձնարարէ Հոռոմ Ուրբանեան
Դպրոցը զրկել: Կը հաւանի Մայրը:

Մանուկ կը հասնի Հոռոմ եւ կ'ընդունուի
Ուրբանեան դպրոցը. անունը փոխելով կը
կոչուի Պետրոս: Այն տեղ կ'աշակերտի շատ
տարիներ, կ'ունենայ ընտիր ուսուցիչներ, կը
հմտանայ լատին եւ իտալական լեզուներուն,
կը կատարէ փիլիսոփայական եւ աստուածա-
բանական ընթացքները մեծ յաջողութեամբ:
Բայց յանձն չ'առնէր քահանայ ձեռնադրուիլ
(էջ 456—470): Անկէ կու գայ Վիեննա եւ կը
մտնէ Լէոպոլդ կայսեր ծառայութեան:

Հոռոմ գտնուած ժամանակ կը շարադրէ
Պետրոս Պետիկ հետեւեալ աշխատութիւնը:

«Պետրոս Պետիկեցի Քիլիսեցւոյ, աշա-
կերտի Փրոփականգային Հոռովմայ, Համա-
նօս գիրք Բնարանական գիտութեանց ի իՖ
յօդուածս հանդերձ ուղերձիւ միով առ կար-
գինայ իշխանան»: Երուսաղէմ, Թ. 969 (Մա-
ւարանեան, Յուլիան):

Ասկէ օրինակ մ'ալ կայ Սաչիկ Վ. Գա-
ղեանի Զեռագիրներու մէջ, Թ. 102, թղ.
71ա: Յ. Թօփճեան (Յուլիան, Ա., 111) յա-
ռաջ կը բերէ. «Վեհագունից եւ պատուակա-
նագունից տերանց Կարտինոսերանց... Պետ-
րոս կոչեցեալ Պիտիքեցի հայ Քիլիսցի,
անեալ ի Համարարանին Ուրբանոսի Յա-
ղապս ածման Հաւատոյն»:

Հոս Հալէպի մէջ վախճանած է Սիսի
Պետրոս Կարկառեցի կաթողիկոսը 1608ին
(էջ 116—128): Նոյն տարւոյն վախճանած էր
նաեւ Սրապիոն Ուրհայեցի կաթողիկոս:
Անոնց մահուան ատթիւ Ներքողեան մը գրած
է Կարապետ Քօթ Վ. Թիւրաւանցի, որ կը
հրատարակուի առաջին անգամ այս տեղ
(էջ 129—145) Երուսաղէմի Թ. 1942 ձեռա-
գրէն:

Հալէպի անուանի դէմքերէն եղած է
Մուրատ Սարգիս քահանայ (1592—1662):
Սա 1635ին Իզմիր օրինակած է Բժշկարան
մը, որ այժմ պահուած է Էջմիածին, Թ. 413,
ոչ ըստ Կարինեան Յուլիանի, ինչպէս նշանա-
կած է Սրբազանը (էջ 426), այլ ըստ նոր
թուարկութեան: Սարգիսի հեղինակութիւնն
է «Վասն անուանց եւ որպիսութեանց պա-
տուական ականց» գրութիւնը, զոր Առաքել
Դաւրիթեցի աւանդած էր մեզի, կը հրատա-
րակուի հոս միւսանգամ (էջ 432—446):
Մուրատ Սարգիսի ուրիշ մէկ աշխատութիւնն
է Մառգիրքը, ուսկէ քաղուածքներ կը ներ-
կայացուին (էջ 449—454):

Ամբողջութեամբ տուած ըլլալու համար
հատորիս բովանդակութիւնը, յիշեմ նաեւ
Երկու գլուխ, որոնք նուիրուած են Ս. Քա-
նաւուսի եւ Ս. Աստուածածին Եկեղեցիներու
գարդերու, սպասներու, անօթներու (էջ
899—911) եւ նկարներու (էջ 911—972) ցու-
ցակազրութեան:

Այս պատմական յիշատակարաններով
հարուստ հատորս կը կարօտէր անուանա-
ցանկի մը. ափո՛ս որ կը պակսի ան:

Ահա բովանդակութիւնը երեք հոյակապ
հատորներու, որոնք իրենց ընդարձակու-
թեամբ յետ պատերազմեան շրջանի միակ
հրատարակութիւնն կը ներկայանան հայ
գրական հրատարակին վրայ: Որպիսի՛ կամք,
կորով եւ աշխատասիրութիւն կ'ենթադրեն
անոնք Սրբազան Հեղինակին մէջ: Մենք կը
յայտնենք մեր հիացումը:

Հ. Ն. ԱԿՆԵԱՆ

Ն Ո Ր Հ Ր Ա Տ Ա Ր Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Խ Ն Ն Ե Ր

(Ուղարկուած Խմբագրութեանս):

Ազատանի Սրապիոն, Տաղեր ու Շաղեր (Բա-
նաստեղծութիւններ): Շթութկարս 1949:
Աքանասեան Խաչիկ Վ., Հեթանոսի որդի:
Թատերախաղ չորս արարուած. թրգմ.
Փրանսերէնէ: Պէյրութ, Հայ կաթ. տպա-
րան, 1950, 80, էջ 86: Գինն՝ 100 լ. դ.:
Անէմեան Վարուժան, Քոմիտի փողոց (պատ-
մուածքներ): Իսթանպուլ 1949:
Ամիրեան Խաչիկ, Երգեր սիրոյ եւ պայքարի:
Իսթանպուլ 1948:
Անդրէասեան Տիրան, Լաֆօնթէնի առակներ:
Իսթանպուլ 1949:
Առաջնորդարան կաթ. Հայոց. Օրացոյց:
Աթէնք 1951:
Ալան Տիգրան, Մազնեսականութեան դաղա-
նիքները: Աղեքսանդրիա, տպ. Ա. Ստե-
փանեան, 1935, 80, էջ 27: Գինն՝ 5 Ե. դ.:
Գառնիկ Թ., Հայ մտքին թափօրը: (Յիշա-
տակարան եւ փառարանութիւն հայ
մտքին): Փարիզ 1949:
Գասարեան Սարգիս Յ., Քրիստոսի ունա-
նացումը: Պէյրութ 1950, 80, էջ 284:
Գինն՝ 350 լ. դ.:
Գասպարեան Մարտիրոս, Ալրոմ 1915—1918:
Հայ Նահատակներու որպէս սպացոյց
Աշխարհին ապրող ազգականներու:
Շթութկարս 1948:
Գավուգեան Յովհ. Յ., Յոյս հառաչող մարդ-
կութեան: Գահիրէ, New Star Press,
1950, 80, էջ ԻԴ + 171:
Գարամանեան Դաւիթ, Հայրենի տեսիլքներ:
Պուէնոս Այրէս 1946:
Գուլուսեան Լուսֆիլ, Հայ Համանքոյին
Անցուղարձեր, 1927—1950: Ընդհանուր
Ժողովոյ նկատմամբ: Իսթանպուլ, տպ.
Այսրընլը, 80, էջ 160: Գինն՝ 200 դր.:
Գուլուսեան Յակոբ, Օրերուս երգը: Նիւ-
հօրք 1949:
Երկանեան Արամ, Մեռերոց: Լոսանձէլոս
1949:
Թաշեան Բ., Հայկարան է. եւ Ը. տարի:
Գահիրէ, տպ. «Նոր Աստղ», 1950, 80,
էջ 399: Գինն՝ 50 Ե. դ.:
Թեւեան Բ., Երջանիկ տարեգիրք: Իսթան-
պուլ, Dogu Basimevi 1947—1950, 80 մեծ,
Իսթանպուլ, Varol Matbaasi, 1951, 80
մեծ:
Թէրայլ, Բոնուս տիւ — Ռոքանպուլ, Ա., Բ.,
Գ. հոր.: Աղեքսանդրիա, տպ. Ա. Ստե-
փանեան, 1936, 80, էջ 210 + 210 + 217:
Գինն՝ 20 Ե. դ.: [Մատենաշար «Արաքս»,
Թ. 17:]
Թէօլէօլեան Միհաս, Քերականութիւն արդի
հայերէնի: Ա. Գիրք նախակրթարանի,
Գ. եւ Գ. դասարաններու: — Բ. Գիրք նա-

խակրթարանի, Ե. եւ Զ. դասարաններու:
Հալէպ, տպ. Նայիրի, 1950, 80:
Թուէյն Մարք, Մէկ միլիոն ոսկինոց պանք-
նօթը: Թարգմ. Ն. Փապուճեան: Աղե-
քսանդրիա, տպ. Ա. Ստեփանեան, 1932,
80, էջ 38:
Թովալեան Բիւզանդ, Համայնական սէր:
Փարիզ 1950, 40, էջ 40:
Ժամկոչեան Հայկ, Մեր Արժէքները:
Թիլիսոնցին եւ իր Գրոնիկները: Գահիրէ
1949:
Ժողովածու գրականութեան եւ արուեստի:
[Մատենաշար «Շարժում», Թիւ 1—2:]
Պէյրութ 1950, 80, Թիւ 1, էջ 104: Գինն՝
1 լիւր. ոսկի: — Թիւ 2, էջ 106: Գինն՝
1 լիւր. ոսկի:
Ժողովրդային նոր երգերու ժողովածոյ: Գա-
հիրէ, տպ. Սահակ-Մեսրոպ, 160, էջ 45:
Գինն՝ 5 դ. Ե.: [Հրատարակիչ՝ Յ. Մէքէ-
րեան:]
— Հրատ. Յ. Մէքէրեան: Գահիրէ, տպ.
Սահակ-Մեսրոպ [տարի չիւք], 160, էջ 48:
Գինն՝ 5 Ե. դ.:
— Հրատ. Եգիպտահայ Պիոնեակաւ միւլ-
թեան: Գահիրէ, տպ. Սահակ-Մեսրոպ
[տարի չիւք], 160, էջ 48: Գինն՝ 7 Ե. դ.:
Լէա Արդէն, Կնոջ կոչը աշխարհի բոլոր կա-
նանց: [Թրգմ. Գուրգէն Եանիկեան, Լոս
Անձէլէս:]
Լէքրիտըր Գ. Ու., Անոնց որ կու լան: Պա-
րիս, տպ. Artistique 1929, 80, էջ 34:
Գինն 3 Ե. դ.:
Լիակատար ցուցակ գիրքերու սրբոց Յակո-
բեանց տպարանին, 1833—1927: Երուսա-
ղէմ 1927:
Կառվարեց Շահան, Կեանքի քառուղիին
վրայ: Գահիրէ, տպ. Սահակ-Մեսրոպ,
1948, 80, էջ 192: Գինն՝ 50 Ե. դ.:
— Չայնե՛ր, ձայնե՛ր...: Գահիրէ, տպ.
Սահակ-Մեսրոպ, 1951, 80, էջ 138: Գինն՝
50 Ե. դ.:
Կասթօն Ծ. Ռիշար, Ուրուական, դրուակ մը
1863ի բօյնիական լեղափոխութենէն:
Թարգմ. Շաւարշ Ա. Ստեփանեան: Աղե-
քսանդրիա, տպ. Ա. Ստեփանեան, 1932,
80, էջ 255: [Մատենաշար «Արաքս»,
Թ. 7:]
Կասարիկեան Պողոս, Մարած ճրագներ (Հա-
նու գիւղին եղեոնը): Նիւ Եորք, տպ.
Կոչնակ, 1950, 80, էջ 136: Գինն՝ 1.50
տոլար:
Կէզիսեան Ծ. Վ. եւ Ազատեան Թորոս, Հայ
Պօսնակ: Տարեգիրք 1941: Իսթանպուլ
1941:
Կէօպէլեան Երուանդ, Երանի՛ թէ...: Իս-
թանպուլ 1948:

Հանեան Մ., Կնատեացը (Թատերախաղ 4 մաս) : Իսթանպուլ 1949 :

Հայաթի Թ., Մեռած Առիւծներ Գահիրէ, տպ. Սահակ-Մեսրոպ, 1934, 8⁰, էջ 136 :

Հայաստան դարերու ընդմէջէն : Գահիրէ, տպ. Ռ. Մաթոսեան եւ ընկ., 1944, 4⁰, էջ ԺԲ + 34 : Գինն՝ 60 Ե. դ. :

Հայ լեզու : Մայրենի լեզուի դասագիրք. կազմեցին մի խումբ ուսուցիչներ : Թէհրան, տպ. Մոզերն, 1948, 8⁰ : Ա. տարի, էջ 106 : Բ. տարի, էջ 132 : Գ. տարի, էջ 204 : Դ. տարի, էջ 237 :

Հայկազ Արամ, Յեղին ձայնը : Նիւ Եորք (Պոսթըն, տպ. Հայրենիք), 1949, 8⁰, էջ 187 :

Հայկազեան Գ., Պատասխան «Զարթօնք»ին եւ իր համախոհներուն : Պէյրուսթ, տպ. Հայ կաթողիկէ, 1948, 8⁰, էջ 109 : [Հրատ. «Մասիս» շաբաթաթերթի, Թ. 2.]

Հայրապետեան Մկրտիչ, Խոկում : Բարիզ 1949 :

Հովին ու մշակը : Յուշարձան արժանապատիւ Տ. Հայկազուն աւագ Բհնյ. Ոսկերիչեանի քառասնամեայ ուսուցչութեան եւ երեսնամեայ քահանայութեան յորեւանին : Աղեքսանդրիա, տպ. Ստեփանեան, 1947, 8⁰, էջ 188 :

Ղաբանցեան Գր., Արայ գեղեցիկի պաշտամունքը : Երեւան 1945 :

Ճէրահեան Լեւոն, Արձագանգ Մարտէլի : Գրական տարեցոյց : Դ.—Ձ. տարի, Մարտէլ, տպ. «Հորիզոն», 1948—1950, 8⁰ : Է. տարի, 1951, 8⁰, էջ 208 :

Ճշմարտութիւնը ձեզ պիտի ազատէ : (The Truth Shall Make You Free.) Brooklyn, 1945, 8⁰, էջ 384 :

Մալէդեան Վահան, Անցած օրեր : Յուշամատեն Գառըքէօյի, գրական երեկոյթներու. 1892—1894 : Բարիզ 1949 :

— — Կարապի Երզն : Բարիզ 1949 :

— — Ճամբուս վրայ (Յուշաքաղ) : Բարիզ, տպ. Արաքս, 1950, 8⁰, էջ 368 :

— — Մեծ հայրս պատուելի Յովսէփ Մալչեան. կենսագրականներ, գրուածներ եւ գրուածքներ : Բարիզ 1949 :

Մանուէլեան Ս., Արգաւանդ ախօսներ. պատմութիւններ : Պոստոն, տպ. Հայկ Յ. Թումայեան, 1949, 8⁰, էջ 364 : Գինն՝ 2 տոլար : 35—03, 34 street, Long Island City 1 N. Y. U. S. A.

Մառք Տիկ. Հայկանոյշ, Չապէլ (Սիպիլ) Հ. Ասատուր : Ճառ՝ Միսիթ. Սանուց Միութեան Գրական Յանձնաժողովի սրահը : (Հրատարակութիւն Սանուց, Թիւ 3.) Իսթանպուլ 1949 :

— — Չարուհի Գալէմբարեան : (Կեանքն ու գործունէութիւնը) : Իսթանպուլ 1950,

8⁰, էջ 23 : [Հրատարակութիւն Միսիթեան Սանուց Միութեան, Թիւ 4.]

Մալիկեան Պ. Զ., Մեր կեանքը : Գահիրէ, տպ. Նուպար, 1946, 8⁰, էջ 322 : Գինն՝ 60 Ե. դ. :

Մարգարեան Դ. Յարութիւն : Արարերէն լեզու, բառազխտութիւն եւ քերականութիւն Ա. եւ Բ. տարի, Բ. տպ. : Գահիրէ, տպ. Սահակ-Մեսրոպ, 1948, 8⁰, էջ 144 : Գինն՝ 35 Ե. դ. :

Մելիքեան Զարեհ, Երջանկութիւն (քերթուածներ 1947—1950) : Պէյրուսթ, տպ. Տէր Սահակեան, 1950, 8⁰, էջ 144 : Գինն՝ 1 տոլար :

Մեխրապեան Համազասպ, Երեւանեան երգեր : Աթէնք 1947, 8⁰, էջ 80 :

— — Երգեր սիրոյ եւ կարօտի : Աթէնք 1947, 8⁰, էջ 128 : Գինն՝ 10 հազար տր. :

Միւսխոբեան Վ., 1915 թուականը : Արհատելի օրեր : Վենետիկ, Ս. Ղազար 1949 :

Միւքեվելեան Յ. Փ., Պաղեստինէն Արմազեզոն կամ Ամենալերջին պատերազմը (Ս. Գրոյ լոյսին տակ) : Նիւ Եորք, տպ. Կէպէնիւան, 1950, 8⁰, էջ 8 :

Միլունդ Տիգր., Նմոյշ մը Ամերիկահայ գրական յառաջադիմութեան եւ Յաւել. «Հայ կղերն Ամերիկայի մէջ» : Նիւ Ճըրզի, տպ. «Ուիհօքըն», 1948, էջ 80 : Գինն՝ 60 սէնդ :

Մովսեան Միքայէլ Վ., Լուրտի հրաշալի տեսիլքներուն պատմութիւնը : Փարիզ, տպ. Յ. Ֆ. Ճարեան, 1947, 8⁰, էջ 80 :

Յակոբեան Ժագ Ս., Մեսրոպաշունչ : Գահիրէ, տպ. Սահակ-Մեսրոպ, 1946, 8⁰, էջ 140 : Գինն՝ 40 Ե. դ. :

— — Վերածնունդ : Գահիրէ 1949 :

Յարութիւնեան Մ. Մ., Ճշմարտութեան Ուղիներով : Ա. դիրք : Շտուազարտ, տպ. Մաշտոց, 1947, 16⁰, էջ 80 :

Յիշատակ վաստաւոր ուսուցիչ Գալընեան Թորգոմի. յիսնամեայ յորեւանական հանդիսութեանց կազմակերպուած իր աշակերաններուն կողմէ 1896—1946 : Իսթանպուլ, տպ. Օ. Աքտարեան :

Յորեւանական յուշամատեն ի պատիւ բազմավաստակ ուսուցիչ Գէորգ Սիմքէլեանի կրթական եւ գրական 60ամեայ գործունէութեան : Իսթանպուլ, տպ. Պէճիտ, 1949 : [Հրատարակութիւն յորեւանական Յանձնախումբի:]

Յորեւանական հանդիսութիւն ի պատիւ Շահան Պէրպէրեանի իր կրթական եւ մտաւորական գործունէութեան քառասնամեակին առթիւ 1907—1947 : Գահիրէ, տպ. Նուպար, 1947, 8⁰, էջ 16 :

Verlag: Mechitharisten-Kongregation. — Für de Inhalt verantwortlich P. Mesrop H a b o z i a n
 Druck: Mechitharisten-Druckerei — Alle Wien 62, Mechitharistengasse 4.

